

de premio. In incertuz eni currit q talia facit vt de qbusdā sperare: ex alijs possit desperare. Dia instruit ad bonuz & psona aplica que notat ibi. (Ego.) & forma iplicita que notatur ibi. (Sic.) Et actio strenua que notat ibi. (Curro.) Et merces sperata que notat ibi. (Nō qsi in incertū.) Phi lipē. z. Nō in vacuū cucurri: nec i vacuū laboraui. Sic pugno cōtra hostes decertādo ptra malū. Nō quasi aerē verberās. i. nō verbis tātū: s; factis. Nō eni in sermone est regnū dei: s; in virtute. supra. 4. Ul nō quasi aerē verberās. i. nō inaniter me fatigādo: aduersarium nō ledendo. Sic erit pfectus homo si sic se habeat vt sit itentus in cōfessione. Esa. 38. Recogitabo tibi omnes ānos meos in amaritudine anime mee. Deuotus in ofone. Matt. 6. Sic ergo orabit. Pater noster q es in celis &c. Efficax in p̄dicatio: ne. Jac. z. Sic loquimini & sic facite. Dec tria pertinent ad actū oris recti: ita tamē q̄ p̄fessio dirigit deo & primo. ōro soli deo. p̄dicatio soli pximo. Sortis in pugnando. Un̄ hic pugno &c. Apoc. Qui vicerit sic vestiet veste alba. Paties in sustinēdo. Judith. 8. Sic Isaac. sic Jacob. sic Moyses. & oēs q placuerūt deo p multas tribulatōes trāsierūt fideles. Lautus in se seruādo. Josue. z. Ad mōtana conscēdite ne forte occurrāt vobis reuertētes &c. sic ibitis viā vram. Primū ppter malū culpe. s. pugna. Scdm cōtra maluz pene. s. patiētia. Tertū cōtra malū tētatiōis. s. cautela. Benignus in cōdonādo. Mat. 18. Sic nō ē volūtas aī p̄rem vestrū &c. Inutilē se reputādo. Luc. 17. Sic & vos cū fecerit oīa q̄ p̄cepta &c. Sollicit' se discutiēdo. ifra. ii. Probet autē se hō: & sic de pane illo edat &c. Primū reprobāt malitiā p̄ximī. Scdm pbat bonitatē dei. Tertū dubietatē stat' p̄p̄y. Dumilis in obsequēdo. Matt. 4. Sic decet nos imple re oēm iusticiā. Agilis in pficiēdo. Unde hic. Sic currite. i. pficite in bono vt cōprehēdatis. Lōstans in pseuerādo. Un̄ hic. Sic currite. Phil. 4. Sic stete in dño charissimi. Famofos in uersando. supra. 4. Sic nos existimet hō &c. Primū respicit incipientes. Scdm pficientes. Tertū p̄seuerantes. Quartum perfectos.

Deide cuz dicit. (Sed castigo corpus meū &c.) tāgit rationem p̄dictoz vtriusq; Ubi pmo tāgit austeritatē vite. Scdo cōmēdatiōnē doctricē ibi. (Ne forte &c.) Tertio rationē cordie vtriusq; ibi. (Ipsē reprob' &c.) Ergo implet factō: qd docet vbo: ne se damnet ore p̄p̄o. Et hoc est qd dicit. S; castigo corpus meū: per declinatōnē mali: motus carnis illicitos reprimēdo. Castigo q̄ nō occido corp' meū nō tñ alienū. Ro. 12. Exhibeatis corpora vestra hostiā vī uētē scām deo placētē rōnabile obsequiū vrm. Et in seruitutē redigo p̄ opōnem boni corpus. s. spūi fūire cogendo. & sensualitatē rōni subyciēdo: sic de b̄tō Martino legitur. Carnē spūi fūire cogebat. & hoc facio ne forte cū alijs p̄dicaueri &c. Aug. Suo timore nos terruit apls. qd enī faciet agnus vbi aries timet & tremit: (Ipsē reprob' &c.) i. a deo reprobatus efficiar: qd turpe esset. Ro. z. Qui p̄dicas nō furandū furaris. De h̄j possit vere dici illō Job. 4. Ecce docuisti plurimos &c. Nūc autē venit sup te plaga & defecisti. (Dic queri' ibi. Melius est mihi mori &c.) Cōtra. Gloria nō euacuat nisi per pctiū. q̄ accipere eēt ei pctiū: nō ḡlicituz. Cōtra. H̄lia essentialis per hoc nō euacuaretur: sed gloria accūtal' de hoc ope superogatiōis. Cōtra. si euāgelicauero nō est mihi gloria. Cōtra. Euāgelicāti & sumpt' accipiētī debet & aurea et aureola. Cōtra. S; H̄o. Exponit quādo euāgelicatur ex necessitate timoris vel ex cupiditate mercedis tēporalis. Cōtra. Itē super illud. Dispensatio mihi credita est. H̄o. Nō debemus euāgelicare: vt māducemus. Cōtra. Ergo predicatorēs questuāry peccant mortali: q; faciunt qd nō debēt. Cōtra. si ppter questum p̄ncipalr faciunt peccant: s; si ppter fructum spi-

ritualē ide pueniētē bñ faciūt. Cōtra. Itē ibidē. H̄o. Propter regnū dei debemus opari oīa nō solū: s; cū regno dei mercedē tēporalē meditari. Cōtra. Ergo qui vadūt ad ecclesiā p̄ distributionibus peccāt. Cōtra. Rūdeo. Ueruz est si solū vel p̄ncipalr ppter hoc vadāt. Cōtra. Itē sup hoc. Ut nō abutar potestate. H̄o. qd eēt si acciperet: qd p̄bauit supra eodē: q; ei licz accipere. Cōtra. Rūdeo. Itelligēdū est si acciperet idiscrete & inordinate & imoderate. Cōtra. Itē oīum seruuz me feci. Cōtra. supra. 6. Nolite fūi effici hoiuz. Cōtra. Respondeo. Dic loquit de seruitute charitatis. s. in bono. ibi de seruitute iniquitatis. s. in malo. Cōtra. Item fact' sum iudeis iudeus. H̄o. In cibis accipiendis vel nō accipiēdis. Cōtra. glo. Iniuste ḡ rephēdit petrū de discretōe ciboz. Hal. z. Immo bene: q; petrus discernebat cū scādalo gentiū. s. in locis gētiliū: paulus autē nō. Cōtra. Itē ibidē. H̄o. Propter scandalū iudeoz circūcidit thimotheū. Act. 16. Cōtra. Ueritas doctrine vite & iusticie nō dz dimitti ppter scandalū. Cōtra. Rūdeo. Usq; ad diuulgatiōnē euāgelij non erat de veritate doctrine siue vite ne hoies circūciderent: sed ne spes ponerēt incircūcisione. Cōtra. Itē vt oēs facerē saluos. Cōtra. sciebat nō oēs saluandos. Cōtra. Rūdeo. Uolebat oēs in p̄ncipalr. i. quēlibz p se: nō omnes simul. Cōtra. Itē sup illud oēs qdē currūt. H̄o. In spūali agone quotquot qdēz currūt si spūaliter currūt accipiūt & q; por venerit expectat vt coronet cū posteriori. Cōtra. Unusq; in morte coronat. Cōtra. Rūdeo. Hoc itellr de glia corpis nō aie. Cōtra. Itē sup illud. Ne forte cū predicaueris. H̄o. Suo timore nos terret apls. Cōtra. p̄ Joan. 4. Perfecta charitas foras mittit timorē. Cōtra. Rūdeo. Ueruz est timorē pene: s; nō timorē separatiōis siue offense. CAP. X.

Solo. n. vos ignorare fratres: quoniam patres nostri oēs sub nube fuerunt & oēs mare transierunt & oēs in Moysē baptizati sūt i nube & in mari. Et oēs eādē escā spiritalē māducauerunt. & omnes eundem potum spiritalē biberunt. Bibebant autē de spiritali consequente eos petra. petra autē erat xps. Sed non in pluribus eoz beneplacitū est deo. Nam prostrati sunt in deserto.

Superi' monuit abstinere ab ydolotitis. p̄mo ppter vitādū scādalu fratrū ifirmoz. ca. 8. Scdo ppter exēpluz suū q̄ abstinet ppter alios ab acceptiōe sumptiū. ca. 9. Dic tertio monet ad idē ex cōsideratiōe iudeoz in deserto ydola venerātuz. vbi exēplo pene istoz. p̄mo monet abstinere a p̄p̄tratiōe pctoz siliz. Scdo sp̄alr a comestiōe ydolis imolatorū ibi. (Propter qd charissimi fugite ab ydolorū cultura &c.) In p̄ p̄ oīdit qd antiq' iudeis tigit. Secūdo pp̄ qd. q; nō pp̄ se tñ: s; pp̄ nos corrigēdos ita euēit. Dec autē in figura facta sunt nri &c. Tertio vt exēplo eozū caueāt & cludit ibi. (Itaq; q se existimat stat' &c.) Ergo p̄na timēda cautela adhibēda. In p̄ p̄ ponit bñficia grē eis ipensa ex̄ntibus in egypto. Scdo p̄stata in deserto ibi. (Et oēs eādē escā &c.) Tertio flagella ppter īgratitudinē īflictā ibi. (S; nō in plurib' &c.) In p̄ tāgit tria bñficia. P̄mū in p̄tēctiōe nubis. Scdz i trāsitu maris rubri ibi. (Et oēs mare trāsierūt &c.) Tertū in purgatiōe baptismatis. ibi. (Et omnes in moyse &c.) Dicit ḡ. (Nolo vos &c.) quasi. d. sic agēdum est sicut monui. Non enī sufficiunt sacramenta ecclesie suscepta vobis postea peccātib': sicut nec iudeis dei beneficia quin postea punirētur. Nolo enī vos ignorare &c. Doc dupliciter legit. Uno modo de bonis et

Ad corinthios I.

malis cōmuniter. Alio modo de malis specialr. p̄rio modo sic. Nolo vos ignorare fratres: qm̄ patres nostri institutores fidei nostre omnes taz boni q̄ mali sub nube p̄tege te fuerūt. Exo. 13. Dominus p̄cedebat eos ad ostēdēdum viam per diē in colūna nubis rē. Uel sub nube. i. sub figura z ymbra. Deb. 10. Umbra habens lex futuroz rē. Et omnes mare rubuz submersis hostibus trāsierūt. non de vna ripa ad ripaz oppositā: s̄ ad eādē vnde trāsierūt quēdā sinū maris: z omnes in Moyse. i. in ducatu Moyse baptizati sunt in nube z in mari. i. p̄ vīsa signa illa purgati ab ignorātia. Uel a vitijs p̄ fidem. s. submersis egyptijs. Exo. 14. Timuit populus dñm z crediderunt dño z seruo suo Moyse. Uel baptizati sūt. i. signū baptisimi receperūt. Nā baptisimus stat ex aqua z spiritu. Joā. 3. Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua z spiritu. Nubes aut̄ symbolū erat spiritus: mare vero aque: vt dicit Dauid.

Deide euz dicit. (Et oēs eādē escas spiritalē rē.) Post bñficia exhibita israel de egypto exeunt. hic tāgit beneficia exhibita in deserto. Et p̄mo beneficiuz māne. Secūdo beneficiuz aque ibi. (Et oēs eundē potū rē.) Tertio pot⁹ originē mirabilē ibi. (Bibebāt autē rē.) Quarto originis significatiōē ibi. (Petra autē rē.) Dicit ḡ. Et oēs eādē escas spiritalē māducauerūt. māna. s. de celo. Uocat autē eam spiritalē cum esset corporalis: sed qz miraculose fuit data. de hoc habetur Sap. 16. Panē de celo prestistis eis. Et omnes eundē potuz spiritalē. i. aquaz de petra. Numeri. 20. Loquimini ad petra z ipsa dabit vobis aqua. Percussit petra z fluxerūt aque. Bibebāt autē de petra spiritali: que dicitur spiritalis p̄pter effectuz miraculosuz p̄pter futuri signū. petra cōsequēte eos. Dupl̄ itelligitur cōsequēte. i. satisfaciēte volūtati eoz. ps. Desideriū eoz attulit eis Aque enī vbiqz sequebātur eos. Esa. 48. Aquaz de petra p̄duxit eis rē. Uel cōsequēte eos. i. veritatē sequēte significatiōē. Hic ē lapis quē reprobauerūt rē. Alio modo legitur de bonis breuiter sic. Nolo vos ignorare fr̄es qm̄ patres nostri institutores fidei nostre oēs boni spiritaliter. Unde dicit patres nostri nō illoz sub nube fuerunt sicut pus. z omnes eādē escam māducauerūt spiritalē. i. corpus christi in signo spiritaliter itellecto. Unde eādē escas spiritalē māducauerūt: idē. s. quod nos: s̄ aliam escam corporalē q̄ nos. z hoc q̄tum ad maiores in christu credētes. Māducabāt christu spiritaliter: s̄ illud. Crede z manducaasti. Et omnes eundē potum biberūt. s. christi sanguinē in signo. Sic loquitur de signo z potu spiritali per fidem nō de corporali. Bibebāt autē de spiritali rē. sicut pus. Ap̄petēdus cibus z potus qz sufficiens. Un̄ dicit. (Oēs māducauerūt.) Indeficiēs qz eundē. Utiles qz potus z cibus spiritalis quod notatur in ipso noīe spiritalis rē.

Deide cum dicit. (S̄z nō in pluribus rē.) Post beneficia tāgit flagella. Et p̄mo offensaz. Secūdo penā ibi. (Nā p̄strati sunt.) Dicit ergo. (S̄z nō in pluribus rē.) q. d. his omnibus beneficijs vsi sunt iudei: sed nō in pluribus eoz beneplacitū est deo in illis. s. qui deum offenderūt: sed tantum in duobus. s. Daleph z Josue: quibus solis concessum est terram p̄missionis obtinere. Numeri. 14. Mal. p̄. Nō est mibi volūtas in vobis. Lectio. II.

Ec autēz in figura facta sunt nostri vt non simus concupiscentes malozū sicut z illi concupierūt. Neqz ydolatre efficiamini sicut quidam ex ipsis: quē admodum scriptum est. Sedit populus manducare z bibere z surrexerūt ludere. Neqz for-

nicemur sicut quidam ex ipsis fornicati sunt: z ceciderunt vna die vigintr̄ia milia. Neqz tentemus christum sicut quidam eozum tentaerunt: z a serpentibus perierūt. Neqz murmuraueritis sicut quidam eozuz murmurauerunt z perierunt ab exterminatore. Hec autē oīa in figura contingebant illis: scripta sunt autē ad correptionez nostram in quos fines seculorum deuenerunt.

Superius ostēdit quid antiquis iudeis cōtingit. hic ostēdit qz nō p̄pter se tñ: s̄ p̄pter nos corrigēdos ita euenit. Ubi p̄mo ostēdit qz p̄pter nos corrigēdos a peccato: p̄dicta facta sunt. Secūdo qz p̄pter hoc ē scripta sunt ibi. (Dee autē oīa in figura rē.) In p̄ma ostēdit qz iō facta sunt vt cohibeamur a peccato: z p̄mo a peccato cordis. Secūdo a peccato operis ibi. (Neqz ydolatre efficiamini rē.) Tertio a peccato oris ibi. (Neqz murmuraueritis: sic qdaz rē.) In p̄ma p̄mo deterret p̄ penā. Secūdo ex hoc dehortatur culpa ibi. (Ut nō simus concupiscentes rē.) Tertio malos reducit ad memoriā ibi. (Sicut illi concupierūt rē.) Dicit ergo. hec autē in figura facta sunt nostri. nō ficta sed vere facta. In figura inqz: iō. s. vt nos cōsiderātes illoz supplicia. non simus concupiscentes maloz: sicut z illi concupierūt. de quib⁹ ps. Concupierūt concupiscentiā in deserto. Numeri. 11. Dicit qz vulgus p̄miscuū flagrauit desiderio carniuz. (Et nōm qz sicut in bonis lōge meli⁹ est qd figurat q̄ ipsa figura vt regnū celoz q̄ terra p̄missiōis. ita in malis longe peius ē qd figuratur q̄ figura significās. s̄m autē Aug. illa supplicia que sustinuerūt figura gebene fuerunt: que omni pena maior est. Dec autē prinēt ad sapientes iter corinthios: qui desiderio carnes comedebant in ydolo: z scandalizabāt v̄ firmos. vnde similes erāt iudeis carnes desiderantibus in deserto. vnde digni erāt etiam simili pena.

Deide cū dicit. (Neqz ydolatre rē.) Dehortat peccatuz opis. vbi tāgit tria pctā. p̄mo ydolatrie. Secūdo fornicatiōis ibi. (Neqz fornicemur rē.) Tertio vine tētatiōis ibi. (Neqz tētemus rē.) In p̄ma p̄mo dissuadet ydolatrie vitium. Secūdo deterret per exēplū ibi. (Sic qdaz ex ipsis rē.) Tertio explicat exēplū implicitū ibi. (Quē admodum scriptū est rē.) Dicit ḡ. (Neqz ydolatre efficiamini.) ydoloris vescēdo in veneratiōe ydoli vel scādālū ifirmoz. Sic qdam illoz. supple ydolatre fuerūt. Exo. 32. z ps. Et fecerūt vitulū in oreb. z adorauerūt sculpsile. (Quē admodum scriptū ē.) Exo. 32. (Sedit p̄pls.) i. qdā de populo (māducare z bibere) corā ydolo qbus filēs sunt qz comedit ydolota: ydola venerādo. (Et surrexerūt ludere.) i. ludos facere sic choreas z h̄i veneratiōē ydoli. Uel surrexerūt ludere. i. ydolum adorare quod est simile ludo puerozum qui faciunt imagines luteas.

Deide cū dicit. (Neqz fornicemur rē.) tāgit pctm̄ fornicatiōis. vbi p̄ dissuadet tale pctm̄. z deterret p̄ ex^m culpe ibi. (sic qdā rē.) 3° pene ibi. (Et cecidit vna die.) Dicit ḡ. (Nō fornicemur) vt qdā ex vob. s̄. 5. Dio audis fornicatio iter vos. (Sic qdā ex ipsis fornicati sūt) cū madiāit. s. Nu. 25. Et iō cecidit vna die. 23. imo. 24. milia. s̄ maiō nūer⁹ n̄ excludit miōrē. vñ n̄ v̄ h̄ cū p̄cisiōe. Uel fōte vicium scriptoz ē.

Dein cū dicit. (Neqz tētem⁹ xps rē.) tāgit pctm̄ vine tētatiōis. qd dissuadet p̄ v̄bo. z exēplo ibi. (Sic qdā rē.) 3° supplicio ibi. (Et a serpentibus rē.) Dicit ḡ. (Neqz tētemus christum.) diffidendo de eius potentia. sicut illi qui in vobis desperāt de resurrectiōe: sicut quidam eozum tētaerunt deum vel christum in Moyse dicētes. Nūquid poterit parare mēsam in deserto. z ideo a serpentibus perierunt

donec. s. serpens eneus erectus est ad cuius aspectus sanabatur. De hoc habetur Numeri. 21. et Deutero. 6. Non tētabis dominus deus tuus.

C Deinde cum dicit. (Neq; murmuraueritis etc.) Post peccatum cordis et operis dehortatur peccatus oris. Ubi primo dissuadet murmuratiōis viciū. Secūdo adducit quosdam in exemplis. et primo culpe ibi. (Sicut quidā etc.) Secūdo pene ibi. (Et perierūt a serpētibus.) Dicit ergo. (Neq; murmuraueritis) cōtra me: vel miores cōtra maiores. Sap. pmo. Custodite vos a murmuratiōe: (sic quidā corū murmurauerūt) cōtra Moysen. Nume. 16. Murmurauerunt oīs cōgregatio filiorū israel cōtra Moysen: et ideo perierunt ab exterminatore. ab angelo. s. qui extra terminos terre eos percussit. Baruch. 3. Exterminati sunt et ad inferos descenderūt. **C** Notādum super illud. In Moysē baptizati sunt. q. Dam. lib. 4. cap. de baptismo distinguit novem genera baptismatū accipiēdo baptismata large. Primo est aqua diluuij. de quo habet Gen. 6. Secundus mare rubrum. de quo Exo. 14. Tertius aqua expiatiōis. de qua Numeri. 19. Quartus baptismus Joānis. de quo Mat. 3. Quintus baptismus. de quo christus baptizatus fuit Luc. 3. Sextus baptismus spiritus sancti super discipulos. Act. 1. Vos autē baptizamini spiritu sancto. Septimū baptismū penitētię et cōtritiōis. de quo Eccl. 34. Qui baptizatur a mortuo etc. Octavus baptismus sanguinis. de quo Luc. 12. Baptisma habeo baptizari: et quomodo coartor vsq; dum perficiatur. Nonus baptismus aque et spiritus. de quo Jo. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu. et Mat. ult. Baptizantes eos in nomine patris et filij et spiritus sancti.

C Deinde cum dicit. (Nec antez omnia in figura etc.) Dabitur q. propter nos predicta facta sunt: hic ostendit q. propter nos etiā scripta sunt. Et primo q. in significatiōe. Secūdo q. in correctiōe ibi. (Scripta sunt autē etc.) Dicit g. (Nec autē etc.) Quasi. d. Ista etigerūt illis et hoc nō tātus propter sua peccata. aut p sed omnia in figura nostri. s. cōtingebāt illis. erat enī tunc tempus figurarius.

C Deinde cum dicit. (Scripta sunt autē ad correctiōe.) Tāgit q. scripta sunt ad correctiōe nostram. Ubi implicanē tria incitātia ad correctiōe nostram. Primo antiquoz exempla que notantur in scripturis. Secūdo exemploz causa que est correctio nostra. Tertio etas nouissima que est finis seculoz. Dicit ergo. Scripta sunt autē ad correctiōe nō nostrā: quia quecuq; scripta sunt ad nostras doctrinā scripta sunt. Roma. 15. Nos dico i quos fines seculoz deuenērūt. i. sexta etas que est vltima etas laboratiuz. p. Jo. 2. Filioli mei nouissima hora est. Quia ergo i vltima seculi etate sum? tot exemplis prioz corrigi debemus. Uel in quos fines seculoz deuenērūt. i. in quibus per fidem et amorem christi finita est secularitas: q. phil. 3. dicit. Cōuersatio nostra in celis est. Unde temporalia nō pmittuntur tempore gratie sicut tēpore legis. Unde nec in pactuz deducuntur: sed adyiciuntur. Mat. 6. Primus querite regnum dei etc. Sed antiquitas erant in pactuz. Esa. pmo. Si volueritis et audieritis etc. Ecce ergo exēpla certa: q. scripta sunt. vtilia quia ad correctiōe nostram. durabilia q. in quos fines etc.

C Lectio. III.

Taq; qui se existimat stare videat ne cadat. Tentatio vos nō apprehendat nisi humana. Fidelis autem deus est qui non patietur vos tentari supra id quod potestis: sed faciet etiam cum tentatione pronentum vt possitis sustinere.

C Dabitur pmo iudeoz punitiōe. Secūdo punitiōis rōne.

hic tertio cōcludit q. exemplo corū debēt a malo cauere. vbi pmo monet vt caueāt casum. Secūdo cauendi docet moduz ibi. (Vos nō apprehendat etc.) Tertio pmittit firmū adiutoriu ibi. (Fidelis autē deus etc.) In pmo impliat quattuor sollicitātia sapiētē. s. multitudinē cadētium. cū dicit. (Itaq; incertitudinē statū. cū subdit. (Qui se existimat stare.) Necessitatez cautele. cū addit. (Videat) faciliatē ruine. cū dicit. (Ne cadat.) Dicit ergo. (Itaq; etc.) Quasi dicat. Illi et si beneficys dei vsi sunt: nihilomin? propter peccata perierūt. Itaq; ex eoz cōsideratiōe qui existimat aliqua diecuratiōe se stare. i. q. sit in gratia et charitate. videat diligētī attētiōe ne cadat peccādo: vel alios faciēdo peccare. Esa. 14. Quomō cecidisti lucifer. ps. Cadēt a latere tuo mille etc. Jo. Eph. 5. Videte quō caute abulet.

C Deinde cum dicit. (Tentatio vos nō apprehendat etc.) Docet modū cauēdi causaz. s. cauēdo tētationez. Ubi pmo docet aliquā tētationē fugiēdā. Secūdo aliquā sustinēdam ibi. (Nisi hūana.) Primo notificat: q. pulsat vt itroeat. Unde dicit (Tentatio.) Secūdo. q. ipugnat vt pualet. Ubi subdit. (Nō vos apphēdat.) Dicit g. (Tentatio etc.) Quasi diceret ne cadatis. Tentatio. s. peccati nō vos apphēdat. trahēdo in cōsensuz peccati: (nisi hūana.) hoc dupl'r exponit. Uno de tētatiōe interiori mala. et tūc est pmissio. Quasi. d. nulla peccati dilectio vos apphēdat: nisi forte de malis sine qua vita hūana nō ducit. Nō enī ē hō qui semp faciat bonū et nō peccet. 3. regū. 8. 2. z. Pal. 6. Alio mō exponitur de tētatiōe exteriori boni. Et tunc est exhortatiō sic. Tentatio vos nō apprehendat nisi hūana. s. tribulationū presentiu propter christuz tolerātia. Aug. propter christū pati hūmana tētatio est. Thob. 12. Quia acceptus eras deo neces se fuit vt tētatio probaret etc.

C Deinde cum dicit. (Fidelis deus.) Ostēdit paratū adiutoriu in tētatione. Ubi cōmēdat deū adiutorē: q. dat nobis resistēdi potētiā: q. notat ibi. (Sed faciet cū tētatiōe etc.) Perseuerātia: q. notat ibi. (Vt possitis sustinere.) Vere fidelis deus q. dat potētiā ne vincamur. grāz vt mereamur. pstantiā vt vincamus. Dicit g. (Fidelis etc.) Quasi diceret vos ad hoc hortor et moneo q. potestis. fidelis dñs i oib? vbi suis q. nō patietur vos tentari supra id q. potestis. q. vtiq; possit dyabolus si pmitteret: q. nō est pās sup terrā q. eicōparet. Esa. 40. Dat lassio virtutē. Jo. Jac. p. De gau diū existimate frēs cū in varias tētatiōes icideritis. Aug. Qui dat dyabolo tētadi licētiā. ipse dat tētatis misericordīā. puetū iquā ita vt possitis sustinere: ne deficiatis in lucra: s. vincatis: q. fit p humilitatē: vt dicit Aug. Illi enī non crepāt in fornace q. nō habēt vētū supbie. **C** Notādū ē supra illud: q. se existimat stare etc. q. ad casuz ipellit nos pmo debilitas viriū. sic cadunt pueri. decrepiti. infirmi. Esa. 40. In infirmitate cadēt: q. etigit p tepiditatē bñ opandi et instabilitatē. Scdo onus pctoz sic cadūt asini sub onere nimio. ps. Ceciderūt q. opant iniquitatē. q. etigit p negligētiā penitēdi: q. pctū q. p penitētiā etc. Tertio multitudo trahētū: sic arbor vel dom? mltis trahētib? dorsuz cadit supra eodē. Neq; fornicemur etc. q. etigit p impulsuz hostiuz. Quarto lubricitas viarū sic incauti cadūt in lubrico. Eccl. 28. Attēde ne forte labores i ligua et cadas: et i aspectu etc. Qd etigit p incautiā custodia sensui. Quinto varietas offendiculoz: sic quis capta in medio laqueoz. ps. Di in curribus etc. puer. 24. Septies in die cadit iustus: q. etigit per corruptionē creaturaz. Sexto ignorātia agēdoz: sic ceci cadūt d. facili. Mat. 18. Si cec' ceco ducati pster etc. q. cōtingit p negligētiā adiscendi necia. Septimo exēpla cadētū sic angeli ad exēplū luciferi. ps. Cadēt a latere tuo mille etc. puer. 25. Fons turbatus pede et vena corrupta iustus cadēs corā ipio: q. etigit p imitationē maloz. Octavo

Ad corinthios I.

ponderositas corporum. Corpus enim quod corrumpit aggrauat
aias sic lapis in collo natatis Job. i. 4. Mons cadens deflu-
it. quod contingit per carnis fomentum superfluum.

Lectio.

III.

Propter quod charissimi mei: fugite ab
idolorum cultura. Et prudentibus lo-
quor vos ipsi iudicate quod dico. Calix
benedictionis cui benedicimus: non-
ne communicatio sanguinis christi est? Et pa-
nis quem frangimus nonne participatio corpo-
ris domini est? Quoniam vnus panis et vnum
corpus multi sumus: omnes qui de vno pane
et de vno calice participamus.

Superius ex consideratione indeorum pene monuit abstinere a perpetratioe peccatorum similium: hic specialiter monet cauere a comestione ydolorum imolatorum. Ubi primo ponit comonitionem cauendi ab ydolorum comestione. Secundo subdit causam comonitionis ibi. (Quid ergo dico etc.) Tertio docet modum cauendi a dictis ibi. (Omne quod in macello venit manducate etc.) In prima cauere ab ydolorum comestione monet. Primo ex timore pene communitatis. Secundo ex comunionem sancti altaris. ibi. (Ut prudentibus loquor etc.) Tertio ex similitudine sacrificij legalis ibi. (Uidete israel secundum carnem etc.) In prima ut eius obediatur dictis. Primo arguit inferendo. cum dicit. (Propter quod.) Secundo allicit benedictionem cum subdit. (Charissimi mei.) Tertio instruit exhortando. cum addit. (Fugite etc.) Dicit ergo. (Propter quod etc.) Quasi diceret quia sacramenta sola non saluant. et qui cadit punitur et auxilium dei non deest. propter quod charissimi mei fugite ab ydolorum cultura. i. ab omni ydoli veneratione. Secundo hos apostolus hortatur fugere ab ydolatrie superstitione. Uel ne sapientes comedant ydolorum comestione. Uel ne ipsi infirmi ydolatrie sint edendo in ydoli veneratione. Fugite ergo ab ydolorum cultura. Uel putatiua quo ad esum sapientium. Uel vera quo ad esum infirmorum.

Deinde cum dicit. (Ut prudentibus loquor etc.) Monet cauere ab ydolorum comestione ex comunionem sacramenti altaris. Ubi primo quod dicitur est supponit eorum iudicio. Secundo ostendit quod est illud. scilicet per comunionem eucharistie efficiuntur vnum cum christo ibi. (Calix benedictionis etc.) Tertio probat quod ita est quod oes sumus vnum in corpore eius mystico. ibi. (Quoniam vnus panis etc.) Dicit ergo. (Ut prudentibus etc.) quod d. Ut fugiatis loquor vobis ut prudentibus. Uel sic loquor vobis aliquid quod sequitur ut prudentibus. Uel sic loquor infirmis. scilicet sunt iter vos: ut supra locutus sum prudentibus. Et ideo vos ipsi maiores iudicate: quod dico Job. 21. Si contempseris subire iudicium cum sermo meo. Iudicate inquit hoc quod sequitur. Calix benedictionis. i. potus calicis per quem participantes benedicuntur. Luc. 22. Similiter et calicem postquam cenauit dicens. (Videte calicem etc.) Cui benedicimus. i. quod nos fideles exaltamus credendo et gratias agendo. Uel cui benedicimus. i. quem nos sacerdotes consecramus. Nonne comestio sanguinis christi est facies nos vnum cum ipso: secundum illud Aug. Nec tu me mutabis in te. Est ergo sua ratio talis. Sicut participans calicem domini fit vnum cum eo: sic participans calicem demoniorum fit vnus cum eis: sed demonum vnitas est maxime fugienda. ergo et participatio ydolorum in eorum veneratione. Et ideo fugite ab ydolorum cultura. Et panis quem frangimus. i. sumptio panis fracti in altari nonne participatio corporis domini est. facies nos vnum cum christo. quod sub specie panis sumit corpus christi.

Deinde cum dicit. (Quoniam vnus panis etc.) Ostendit quod omnes sumus vnum in corpore eius mystico. Ubi primo

nit primo vnitatem. Secundo subdit vnitatis rationes ibi. (Oes qui de vno etc.) In prima tangit duplicem vnitatem. Primam incorporationis qua in christum transformamur. cuius dicit. (Vnus panis etc.) Aliam vite et sensus quam a christo capite accipimus. cui addit. (Et vnum corpus etc.) Dicit ergo. (Quoniam vnus etc.) Quasi dicat per hoc patet quod vnum sumus cum christo. quoniam vnus panis vnione fidei spei et charitatis et vnum corpus multi sumus per subministrationem operum charitatis. Corpus. scilicet illius capitis quod est christus. Multi dico. scilicet omnes qui de vno pane. i. corpore christi et vno calice. i. sanguine participamus digna participatioe. scilicet spirituali non tantum sacramentali. Aug. Accipite: quia vnus panis et vnum corpus ecclesia christi dicitur per eo quod sicut vnus panis ex multis granis: et vnum corpus ex multis membris componitur. sic ecclesia christi ex multis fidelibus capite copulatis conuertitur. De ista vnitate. isra. 12. dicit. (Videte quoniam super illo. Oes in moysi baptizati. Glo. per visa illa legalia purgati. Contra. Legalia non iustificabant. R. iudeo. Iustificabant dispositione a remotis non copulatiue: quia per modum signi non cause. Item super illud. Petra autem erat christus. Glo. Non petra dedit aquas sed christus. Contra. Numeri. 20. Loquimini ad petram et ipsa dabit vobis aquas. Respondeo. Petra dabat originalem non effectiue. Item super illud. Omnes eandem escam. Glo. Si quis manducauerit ex hoc pane non morietur in eternum. scilicet qui manducat corde non qui premit ore. Contra. ergo non oportet sacramentaliter manducare. Respondeo. non qui premit ore solum. Item super illud. Eundem potum spirituales. Glo. Idem est effectus in illis sacramentis: sed non tantum quantum in nostris. Contra. sacramenta vetera non efficiebant quod figurabant. Respondeo. Idem est effectus: sed aliter. nam illorum per modum signi: nostrorum per modum cause. Item super illud. Nec autem in figura facta sunt. Glo. Omnes perne minores sunt gebenna. Contra. carentia visionis dei maior est quam gebenna: secundum christostomum. Respondeo. Loquitur de penis temporalibus. Item super illud. Qui stat videat ne cadat. Glo. Non quod sit aliquis sine casu. Contra. Multi sunt sine mortali. Respondeo. Duplex est casus vnus a domino per mortale. alter in domino per veniale. Item super illud. Fidelis deus. Glo. Qui dat tentanti dyabolo licentiam dat tentatis misericordiam. Contra. Quod fit de licentia licite fit. Ergo licet dyabolo tentare. Respondeo. Licentia accipitur hic pro permissione non pro concessione. Item vos ipsi iudicate. Contra. Non est inferiorum iudicare de factis superiorum. Respondeo. Non debent iudicare iudicio superiorum: sed licet iudicio discretiois. Item super illud. Benedicimus. Glo. Nos sacerdotes. Contra. Quod minus est a maioribus benedicuntur. Respondeo. In sacramento altaris benedictio sacerdotis fertur super terminum a quo. i. super panem non super terminum ad quem. i. corpus christi. Item. Panis quem frangimus etc. Contra. Jam tunc non est ibi panis. Respondeo. Ponitur significatum pro signo. i. panis per specie panis. Item super illud. Nonne participatio etc. Glo. Per partes manducatur in sacramento: et manet integer in celo. Contra. Christus sub sacramento est impartibilis. R. iudeo. Manducat per presbyteri non sui. Item ibi dicitur. In illo sacramento sui et sanguine comedauit. quod fecit nos ipsos. Contra. non fecit nos corpus christi verum. Respondeo. quod. i. cuius significatum. unde relatio est simplex.

Lectio.

V.

Videte israel secundum carnem. Nonne qui edunt hostias participes sunt altaris. Quid ergo? Dico quod ydolis imolatum sit aliquid: aut quod ydolum sit ali-

quid. Sed que imolant gentes demonijs imolant et non deo. Nolo autem vos socios fieri demoniorum. Non potestis calices domini bibere et calicem demoniorum. Non potestis mense domini participes esse et mense demoniorum.

An emulamur dominum? Nunquid fortiores illo sumus? Omnia mihi licent sed non omnia expediunt. Omnia mihi licent sed non omnia edificat. Nemo quod suum est querat sed quod alteri.

Superius monuit abstinere a comestione idolotitorum. primo ex timore pene scilicet. Secundo ex ratione altaris: hic ratio monet ad idem ex similitudine sacrificij legalis. Ubi primo excitat attentionem. Secundo ostendit propositum ibi. (Nolite qui edunt hostias.) Dicit ergo. Videte. Hoc dupliciter legitur. Uno modo de sacrificijs iudeorum. Alio modo de ritu gentilium. Primo modo hoc quod dico israel est accusatiui casus. Alio modo vocatiui. Primo modo sic. q. d. Multi vultis corpus sumus q. de vno pane et vno calice participamus. Et hoc per hanc similitudinem. Videte israel secundum carnem supple ambulantem. i. carnalibus sacrificijs deseruientem. Hoc dicit ad differentiam israel secundum spiritum. De utroque Ro. 2. Non enim quod in manifesto iudeus est. Non enim quod edunt hostias legales participes sunt altaris legalis. Sicut quod edunt carnem christi et sanguinem participes sunt corporis. Secundo modo legitur sic. Videte o israel. o vos quod estis israel spiritualis videtis. scilicet dei videte in quibus ea que sunt secundum carnem. id est in idolatrie ritu carnali. Non enim quod edunt hostias idolis. scilicet imolatas participes sunt altaris demonum et idolorum. Quasi dicat. Sic. Est ergo sua ratio talis. Qui edunt hostias oblatas altari: participes sunt altaris. A fili qui edunt hostias imolatas idolis: participes sunt idolorum sive demoniorum.

Deinde cum dicit. (Quid ergo dico etc.) Superius posuit monitionem cauendi ab idolotitorum comestione: hic ponit causas ad monitionis. ponit autem quatuor causas quare debet ab idolotitis abstinere. Primo propter vitandam demonis societatem. Secundo propter vitandam sacre communionis exclusionem ibi. (Quia non potestis calicem domini bibere etc.) Tertio propter vitandam dei indignationem ibi. (An emulamur dominum etc.) Quarto propter fratrum lesionem ibi. (Oia mihi licent etc.) In prima parte ostendit per hoc quod non dicit hoc eo quod alicuius virtutis reputet idolum vel idolotitum. Secundo quod potius ideo quod demonibus est imolatum: ibi. (Sed que imolant etc.) Tertio quod non vult eos esse socios demonum ibi. (Nolo autem vos socios etc.) Dicit ergo. Quasi dicat. Moneo cauere ab idolotitis. Quid ergo dico. id est quod dicere vult deo hoc monedo. Nunquid hoc supple quod illud quod idolis est imolatum sit aliquid vel alicuius virtutis ut noceat aut quod idolum sit aliquid venerationis dignum. Quasi dicat. Non. ps. Neque enim est spiritus in ore ipsorum. Sed hoc potius dico quod que imolant gentes idolo: demoni imolant et non deo. ps. Desiderium gentium demonia. Deutero. 32. Imolauerunt demonibus et non deo.

Deinde cum dicit. (Nolo autem vos fieri etc.) Ostendit quod non vult eos fieri socios demonum quod fierent si comederent mense idolorum. Et hoc est quod dicit. Nolo autem vos quod fideles estis socios fieri demonum edendo. scilicet his qui idolis imolant. z. Corin. 6. Que societas lucis ad tenebras aut qui conuersio christi ad belial.

Deinde cum dicit. (Non potestis calicem etc.) Ecce secunda ratio quare abstinendum est ab idolotitis que est talis. Quod est excludit a communione corporis et sanguinis christi: vitandum est. Comestio idolotitorum est hoc. Ergo vitanda est. primo generaliter quod hoc comestio excludit a ratione sanguinis christi. Secundo quod a ratione corporis christi ibi. (Non potestis mense etc.) Dicit ergo. Non potestis etc. q. d. Nolo vos fieri socios demoniorum hoc

autem ideo dicit. Quia non potestis calicem domini bibere potum spirituali: non sacramentali tamen. ps. Calicem salutaris accipiam. Et calicem demoniorum sibi: et hoc quo ad sacramentum sanguinis. Non potestis mense domini participes esse quo ad sacramentum corporis et mense demoniorum. Mat. 6. Nemo potest duobus dominis seruire. Ecce ergo calix fructuosus quod ad bibendum spiritualiter: preciosus: quod domini spiritualiter: purus et mundus: quod non datur imundis vtiliter. Sicut potest dici de mensa.

Deinde cum dicit. (An emulamur dominum etc.) Ecce tertia ratio talis. Omne illud quod puocat iram dei vitandum est. comestio idolotitorum est hoc. Ergo vitanda est. primo ergo ostendit quod deus puocat ex tali comestione. Secundo quod stultum est eum puocare ibi. (Nunquid fortiores illo etc.) Dicit ergo. An emulamur. i. ad iram puocare volumus dominum comedendo idolotita. Vel sic. An emulamur dominum. i. iudicemus ei ut quasi in contemptum eius hoc faciamus. Deut. 32. Puocauerunt eum in dies. Nunquid. Quasi dicat. Non debemus eum puocare. Nunquid illo fortiores sumus. Quasi dicat. Non. Job. 9. Si fortitudo querit robustissimus est. Satiatum est enim puocare fortior se. Notandum super illud. Nolo autem vos socios fieri quod est societas bona et mala: et utraque quadruplex. Est ergo societas bona prima personarum diuinarum. de qua. i. Jo. i. Ut societatem habeamus cum deo: et societas nostra sit cum patre et cum filio eius iesu christo. Et hoc exigit summa iocunditas: quod nullius rei sine socio iocunda est possessio. Secunda angelorum sanctorum: de qua Thobie. 5. Credo enim quod angelus dei bonus comitem ei. Et hoc exigit hominis dignitas. Jero. Magna est dignitas animarum etc. Tertia virorum iustorum: de qua Sal. 2. Iacobus et Iohannes dexteram dederunt mihi et barabae societatis. Et hoc exigit nostra vtilitas. Eccl. 4. Melius est duos etc. Quarta beatorum. de qua Apocal. i. Ego Iohannes socius vester et frater in tribulatione et regno: et hoc exigit communis felicitas quia si socius sumus passionis: erimus et consolationis: supra primo. Societas mala similiter quadruplex. prima a parte malorum: de qua Esa. i. Participes tui infideles socii furum. Hec est societas herodis et pilati in crucifixione christi. Secunda hypocritarum. de qua Job. 30. Frater fui draconum et socius strutionum. Que alas habere videtur et volare non potest. Hec est societas vulpis et lupi. Tertia demonum de qua Job. 18. Habitent in tabernaculo eius socii eius qui non est. Hec societas cattorum et muris: carnificis et bouis. Quarta damnatorum. de qua. z. Corin. 6. Que societas lucis ad tenebras: hec est societas incarcerationum in igne.

Deinde cum dicit. (Oia mihi licent etc.) ponit quarta ratio talis. Omne illud quod ledit proximorum salutem vitandum est. sed comestio idolotitorum est huiusmodi. ergo vitanda est. primo ostendit quod talis comestio comedenti non proficit. Secundo quod alterum ledit ibi. (Oia mihi licent etc.) Dicit ergo. Oia mihi licent. quasi dicat. Si illos peccare dicas qui comedunt idolotita non tamen dico cibos in se illicitos quia omnia que ad escam pertinent mihi licent. Vel et si omnia mihi licent: sed non omnia expediunt. i. adiuuant me in cursu meo. Simile supra. 6. Omnia mihi licent. i. et si omnia mihi licerent: sed non omnia edificant proximos: sed ea que charitatis sunt supra. 8. Scientia inflat charitas edificat: et quod non omnia edificant: nemo quod suum est querat tantum. Charitas enim non que sua sunt querit infra. 13. sed quod alterius: id est quod alteri proficit. Sed heu. phil. 2. dicitur. Omnes qui sua sunt querunt. Audiendus est ergo apostolus qui et docet verum et monet bonum. Docet verum duplex. scilicet expedientie sibi. quod omnia licent: sed non expediunt: et edificationis alius. quia omnia licent: sed non omnia edificant. Monet bonum duplex. scilicet expedientie sibi. Nemo quod suum est querat et edificationis

Ad corinthios I.

alys. Sed qd alterius.

Lectio. VI.

Quone qd in macello venit manduca-
te nihil interrogantes propter consci-
entiaz. Domini e terra et plenitudo ei?
Si quis vocat vos infidelium ad cenam
et vultis ire: omne qd vobis apponitur manduca-
te. nihil interrogantes propter conscientiaz.
Si quis autem dixerit hoc imolatum est idolis:
nolite manducare propter illum qui indicavit
et propter conscientiam. Conscientiam autem
dico non tuam: sed alterius. Et quid enim liber-
tas mea indicatur ab aliena conscientia? Si ego
cum gratia participo quid blasphemor pro eo
et gratias ago?

Superius monuit cauere ab idolotitis: et posuit rationem quod
duplicem sue monitionis. hic tertio docet modum caue-
dia predictis ostendit quomodo licet edere: et quomodo non. primo ostendit
an liceat edere. Secundo quomodo non licet ibi (Si quis autem dixe-
rit etc.) Tertio quod in vtriusque debet attendere ibi (Siue ergo
manducatis etc.) In prima primo ponit duos casus in quibus licet
idolotita comedere. primo quomodo comedit per se. secundus quomodo
cum aliis ibi (Si quis autem infidelium etc.) Vel primus quomodo nescit
idolis imolatum. secundus quomodo non in proximi scandalum. In primo
casu primo tangit comedendi licentiam. secundo comedendi prestat cau-
telam ibi (Nihil interrogantes etc.) Dicit ergo. De quod in macel-
lo venit. i. vendit etc. quasi dicat. quod licet edere: sed non expe-
dit aliquid: ideo sic edite. De quod in macello venit. i. venditur
manducate si vultis. Dis enim creatura dei bona et nihil reu-
ciendum etc. i. Th. 4. Vos dico nihil interrogantes. san sit
idolis imolatum vel non: et hoc propter conscientiam astantis infirmi
Domini est terra etc. Quasi dicat. Hoc secure potestis face-
re: quia domini est terra et plenitudo eius. i. omnia quod ter-
ra impletur. ps. Quomodo mee sunt omnes fere etc. Ambro. Non potest
esse immundum quod domini est: sed omnes carnes sunt domini. ergo de se mun-
de sunt et licite.

Deinde cum dicit. (Si quis autem vocat etc.) Ostendit quomodo licet co-
medere idolotita cum aliis: quomodo. scilicet. dant in convivio et ignora-
tur ab infirmis quod sint idolis imolata. Ubi implicat qua-
tuor expedienda cuilibet convivio. scilicet. ne sit impudens se ingerendo
quod notat ibi (Si quis vocat vos: quod non sit offendens in respu-
endo: quod notat ibi (Et vultis ire.) quod non sit onerosus impe-
diendo: quod notat ibi (De quod vobis apponit.) quod non sit indi-
cretus in loquendo ibi (Nihil interrogantes) Dicit ergo. Si quis
infidelium. i. gentiliu. Nam cum iudeis comedere prohibita
est. z. s. q. i. c. oes. vbi sic dicit. Dominus deiceps siue clerici siue
laici iudeorum convivium vitent. nec eos ad convivium quoscumque reci-
piant: quia cum iudei apud christianos cibis comibus non vitantur
indignum atque sacrilegum est eorum cibos a christianis sumi. Si
quis ergo infidelium. i. gentiliu vocat vos ad cenam et vul-
tis ire. i. placet vobis invitatio: oem comestibile quod vobis ap-
ponitur manducate. Locoessio est non iussio. Luc. 10. Manduca-
te quod vobis apponunt. Vos dico nihil interrogantes an sit
imolatum idolis vel non. Et hoc propter conscientiam infirmorum.

Deinde cum dicit. (Si quis autem dixerit etc.) ostendit quomodo non licet co-
medere. Ubi assignat triplicem causam quare non licet come-
dere. primo propter alterius conscientiam. Secundo propter
damnationem proximam ibi (Et quid. n. libertas mea etc.)
Tertio propter imperiorum blasphemias ibi. (Si cum gratia
participo etc.) prima ratio talis est. Nihil faciendum est sci-
enter quod ledat conscientiam eius qui facit: sed comestio idolo-
titi est hoc. ergo nihil tale est faciendum. primo ergo proponit

idolotiti cognitiones. Secundo dissuadet eius comestione
ibi (Nolite manducare etc.) Tertio subdit huius rationem
ibi (Propter illum qui indicavit.) Dicit ergo. Si quis autem
dixerit etiam non interrogatus: hoc est imolatum idolis: no-
lite manducare. et hoc propter illum qui indicavit hoc esse imo-
latum idolis: ne. scilicet. credat te manducare sub veneratione ido-
li: non quod cibus de se sit immundus. Ro. 14. Scio et fido in do-
mino quod nihil comestio est per ipsum nisi illi qui existimat aliquid comestio
esse: sed est propter conscientiam aliorum infirmorum. Conscientiam autem non
tuam que firma est: sed alterius. scilicet. infirmi. z. Cor. 6. Nemini
dantes ullam offensionem.

Deinde cum dicit. (Et quid enim libertas mea etc.) Ecce iam
secunda ratio: que est talis. Quod facit ad iudicium damnationis prope
vitandum est: sed comestio idolotiti cum scandalum proximi est hoc.
ergo talis comestio vitanda est: et hoc est quod dicit. Ut quod etc.
quasi dicat. Nolite manducare propter conscientiam infirmi. Ut
quod enim libertas mea. i. quod liberum mihi est iudicium ab aliena
conscientia. i. mihi fit damnabile propter conscientiam ratione scandalum: quod
si dicat. si comedo cum alterius scandalum sic ago ut reddam me
damnabile. Mat. 18. Qui scandalum cauerit vnum de pusillis istis
expedit ei ut suspendat mola asinaria etc. Ut quod ergo sic ago:
quasi dicat. Male ago.

Deinde cum dicit. (Si cum gratia participo etc.) Ecce tertia ratio
talis. Laudus est casus in blasphemiam et vituperium
aliorum: sed comedendo idolotiti cum scandalum comedo sic: ergo etc.
Ubi primo tangit modum edendi debitum: secundo nihilominus
blasphemiam insipientium ibi. (Quid blasphemor.) Dicit ergo.
Si ego cum gratia. i. cum gratiarum actione participo. i. comedo.
sic enim semper sumendus est cibus. Job. 6. Gratias agens
benedixit et fregit. Quid blasphemor ab imperitis dicenti-
bus idolatrare. Blasphemor inquit pro eo quod gratias ago. i. quod
gratias ago participo. Ro. 14. Non ergo blasphemetur bo-
num nomen vestrum.

Lectio. VII.

Sue ergo manducatis siue bibitis vel
aliud quid facitis. omnia in gloria dei
facite. Sine offensione estote iudeis et
gentibus et ecclesie dei. sicut et ego per
omnia omnibus placeo. non querens quod mihi vtili-
le est. sed quod multis ut salvi fiant.

Dabitur quomodo licet de idolotitis comedere et quomodo non: hic ostendit
quid in vtriusque debet attendere: et primo respectu dei: quod de-
bent querere eius gloriam. Secundo quid respectu proximi:
quod debet cauere eius offensam ibi. (Sine offensione esto-
te etc.) In prima primo inducit actum multiplicem. Secundo prima
det actum intentionem debitam ibi (Via in gloriam dei etc.)
Dicit ergo. Siue ergo etc. quod. Quia hec mala contingunt ergo
siue manducatis siue bibitis que sunt opera necessitatis vel
aliud quod facitis omnia in gloriam dei facite et cum invocatione
creatoris: ea intentione ut deus laudet et glorificet. Mat. 5.
Sic luceat lux vestra coram hominibus etc. Col. 3. De quodcumque
facitis in verbo aut in opere omnia in gloriam dei facite. Aug.
Nec si recte sunt laudes dei sunt. Non ergo solum vox tua
laudes dei. sed etiam opera tua concordent cum voce tua. Luz
enim deus laudat de bono opere: deum laudas: et cum blas-
phematur deus de malo opere tuo deum blasphemas.

Deinde cum dicit. (Sine offensione estote etc.) monet ut
caueant ab offensa aliorum et persuadet hoc primo verbo. se-
cundo exemplo ibi (Sicut et ego per omnia etc.) Ubi ponit se
in exemplum: primo pacifice conversationis. Secundo fructuose
operationis ibi. (Non querens quod mihi vtile etc.) Tertio recte
intentionis ibi. (Ut salvi fiant.) Felix cuius conversatio ama-
bilis: operatio utilis: intentio salubris. Dicit ergo. Sine offensione etc.
quod. Ut omnia in gloriam dei fiant: sine offensione estote iudeis

qui nō adorāt idola: et iō in tali comestione scādaliqantur: et gentib⁹ q adorāt idola: et iō p h̄ comestione in errore cō firmant et ecclesie dei quātū ad ifirmos i fide q ide offenduntur. Iudei sunt sub lege sed nō sub fide. gētes nec sub lege nec in fide: ecclesia dei et sub lege et in fide. Ro. iz. Si fieri pōt qd ex vobis est cum oibus hoibus pacem habentes. Sicut et ego oib⁹ placeo tanq̄ puerfans sine scandalo. Ego inq̄ nō querēs qd mibi vtile ē tñ: sed q multis. Ecce optim⁹ modus placendi oibus si oium vtilitas nō priuat cōmodū pcurēt. Charitas inq̄ nō querit q̄ sua sunt. Qd ē vtile inq̄ multis et h̄ nō ad aliq̄ cōmodū tēporale. sed ad hoc vt salui fiant. Phil. vlti. Nō quero datū: sed fructum.

C Notādū q multa sunt q̄ merito placere faciūt hoibus. Primū prudētia in p̄silijs: sicut aduocatus clienti. dispensator p̄ncipi placet. Hen. 4i. Placuit pharaoni p̄siliū et oibus seruis eius. Eccl. 20. Vir prudēs placebit magnatis. Scdm̄ mūdicia in factis sicut p̄m̄ cōiugi. instrm̄ vtenti placet. p̄m̄i Re. z. Puer autē samuel crescebat et p̄ficiēbat placēs tā deo q̄ hoibus. Nō sic filij Deli. Tertiu⁹ pietas i suffragijs: sicut medicus ifirmati baculus seni placet. Uñ de sepultura Abner d̄ sc̄bi Re. 3. Placuerūt eis oia q̄ fecit Dauid et. Quartū sapiētia i verbis: sicut lunē viatorū: viroz v̄sui placet. Josue. 22. Placuit sermo cūctis audientib⁹. Eccl. 20. Sapiēs in verbis p̄ducet seipsum et hō prudēs placebit magnatis. Quintū clemētia in r̄sis sicut sapor gustui melodia auri placet sc̄bi Paral. io. Si placueris populo huic et lenieris eos v̄bis clemētib⁹ seruiēt tibi oī tpe. Sextū fortitudo in bellis. sicut pugil p̄ductorū. miles p̄ncipi placet. i. Re. is. Dixerunt serui saul ad dauid. Ecce places regi et oēs fui ei⁹ diligūt te. Septimū largitas i bñficis sicut pluuia terre arenti: sicut fons sitiētī placet p̄rio Macha. i. 4. de simone. Que sunt bona gētis sue et placuit illis potestas ei⁹. **C** Dic q̄rit sup̄ illud. Nolovos eē focios demonioz glo. ad h̄ gen⁹ p̄rinēt q̄ fuit in gbusdā rebus sa sp̄dēdis v̄l alligādīs. **C** Cōtra. ḡ suspētio herbarū ad colū v̄l cartulaz q̄ fieri solet: ad idolatriā p̄tinet. R̄no. Aut berbe habēt a nā vim nālem ad effectū illū aut nō. In p̄mo casu nō p̄tinet ad idolatriā s̄z in sc̄do. Silr̄ cedule aut p̄tinēt solū v̄ba sacra et ex h̄ credunt h̄re v̄z aut nō. In p̄mo casu nō p̄tinet ad idolatriā s̄z in sc̄do. **C** Itē sup̄ illud. Dia mibi licēt h̄o. p̄tate liberi arbitrii et doctina legis nālis. **C** Cōtra. Scdm̄ legē nāle multa sunt illicita. R̄n̄ deo hic loq̄ de cibis sp̄aliter. **C** Itē ibidē h̄o. p̄cepto dñi illa p̄hibent. R̄n̄ deo. Illa p̄cepta ad tēp⁹ fuerūt et reuocata sunt. **C** Itē nihil interrogātes. **C** Cōtra Tob. z. Videte ne forte furtiuus sit. R̄n̄ deo. Nō ē sile qz cibuz furtiuuz nō ē licitū i se comedere s̄z idolo imolatū licz edere nī si p̄ scādali alteri⁹. **C** Itē. Dia in gliaz dei facite. **C** Cōtra. ḡ nullus ac̄t⁹ ē idifferēs. R̄n̄ deo. Relatio hec in gliaz dei itelligit vel in actu v̄l in aptitudine referēdi q̄ nō ē solū in bonis: s̄z et in differētib⁹. **C** Itē dñi ē terra et plenitudo **C** Cōtra eadē rō fuit sub lege. Ergo si oia sunt mō mūda qz dñi sunt et tūc fuerūt. R̄n̄ deo. Reputatiōe legis imunda dicta sunt: s̄z nō sui nā. **C** Itē. Sicut ego p̄ oia oib⁹ placeo. **C** Cōtra Gal. p̄rio. Si hoib⁹ placere xpi seru⁹ nō essez. **C** Itē quō placebat p̄secutorib⁹ suis. R̄n̄ deo. Ad p̄m̄ placere volebat hoib⁹ pp̄ deū nō pp̄ se. **C** Ad argumētū z̄m̄ itelligit hoc non de oibus generaliter sed de ecclesiasticis viris fm̄ glo.

CAP.

XI.

Mitatores mei estote sicut et ego christi. Laudo autem vos fratres q̄ p̄ omnia mei memores estis et sicut tradidi vobis precepta mea: tenetis. Volo autem vos scire q̄ ois

vir caput xpi est: caput autem mulieris vir: caput vero xpi deus.

C Supra ap̄ls remouit a fidelib⁹ id qd ē cōtrariū eucharistie sacramēto. s. p̄icipationē mēse idoloꝝ. Nūc autē instruit fideles de ipso eucharistie sacro. Et p̄rio p̄mittit quādam amonitionez generalē. Sc̄do accedit ad p̄positū ibi (Volo autē vos scire et). Circa p̄m̄ duo facit. p̄mo p̄ponit amonitionē. Sc̄do significat quō corinthū ad p̄dictā amonitionem se habebāt ibi (Laudo autē vos fratres et). Circa p̄m̄ considerādū ē q̄ ita se habet nālis ordo rez q̄ ea q̄ sunt iferioza in entib⁹ imitant ea q̄ sunt sup̄ioza fm̄ suum posse. Unde etiā nāle agens tanq̄ superius assimilat sibi patiens. Primordiale autem principiū totius p̄cessionis rez est filius dei. fm̄ illud Jo. p̄mo. Dia p̄ ipm̄ facta sunt. Et ideo ipse est primordiale exēplar qd oēs creature imitantur tanq̄ verā et perfectā imaginē patris. Unde dicit Col. i. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus ois creature: qz in ipso condita sunt vniversa. Sp̄ali tñ quodamō exēplar est sp̄aliū gratiarū qbus sp̄uales creature illū strant: fm̄ illud qd in. ps. d̄ ad filiū. In splendoribus sanctorū ex vtero ante luciferū genui te: qz. s. genitus est ante oēm creaturā per gratiā lucentē habēs exemplariter in se splēdores oium sanctorū. hoc autē exēplar dei p̄ius erat a nobis valde remotum: fm̄ illud Eccl. z. Quid est hō vt sequi possit regem factorē suū. Et ideo hō fieri voluit: vt hoimib⁹ humanum exemplar preberet. Unde Aug. dicit in lib. de agone xp̄iano. Qua pueritate nō caueat q̄ dicta et facta illius hominis itueri diligit et sectat i quo se nobis ad exēplum vite prebuit filius dei. Et sicut diuinitatis ei⁹ exemplar. primo qdem imitant angeli. secundario vero relique creature: vt dionysius dicit. io. ca. angelice hierarchie ita humanitatis exēplar p̄ncipaliter qdem imitādūz p̄ponitur prelatis ecclesie tanq̄ superiorib⁹. Unde et dñs apostolis dicit. Jo. iz. Exēplum dedi vobis vt quēadmodum ego feci: ita et vos faciatis. Secundario vero ipsi prelatis i formati exēplo xpi p̄ponūt exēplar vite subditis: s̄z illud p̄me pe. vlti. Forma facti gregis ex aīo. Et. z. ad thes. 3. Ut nosmetipsos formam daremus vobis ad imitādum nos. Et iō ap̄ls signāter dicit. Dixi vt sine offēsiōe oibus sitis et hoc qdem facere poteritis: si hoc qd dico seruetis. Imitatores mei estote sicut et ego xpi. s. s̄z imitator. Imitabatur enim cum p̄mo qdēz in mētis deuotiōe. Gal. z. Vno ego iam nō ego: viuit vero in me xps. Sc̄do in subditoz sollicitudine. Unde dicebat phil. z. Si imolo sup̄ sacrificium et obsequium fidei vestre gaudeo et gratulor oibus vobis. Sicut et xps obtulit semetipsum p̄ nobis. vt dicit Ephe. 5. Tertio q̄tū ad passionis tolerantiaz. z. Corin. 4. Semp mortificationē iesu i corpore circūferētes. Et gal. vlti. Ego stigmata dñi iesu in corpore meo porto. **C** Est autē notādum q̄ nō simpliciter dicit imitatores mei estote: s̄z addit. sicut et ego xpi. qz. s. subditi prelatos suos imitari nō debent in oibus: sed in quibus illi xpm̄ imitant q̄ est ideficiens sanctitatis exemplar.

C Deinde cum dicit (Laudo autē vos fratres.) Ostēdit q̄ liter corinthū se habebāt ad amonitionē p̄dictā. **C** Circa qd cōsiderādū ē q̄ subditi suos prelatos sequunt dupl̄r. s. q̄tū ad sc̄ā et dēā: q̄tū qdē ad sc̄ā dū subditi p̄latoz exēpla imitant. Uñ d̄ Jac. 5. Exēplū accipite fr̄es mei p̄phetarū q locuti sunt in noīe dñi. Quātū vero ad dicta dū corū p̄ceptis obediūt. p̄ouer. 3. Custodi p̄cepta mea et viues. In his autē corinthū deficiebāt et maxie q̄tū ad maiorem multitudinē: et iō ap̄ls alloquēs eos dicit. Laudo autē vos fratres. q. d. Sup̄ hoc laudādos vos prebere debetis s̄z nō facitis: q̄ p̄ oia memores estis quasi ad imitādūz mea exēpla. Nō enim possunt illoꝝ exēpla imitari quoz memoriā